

سید کاظم مدرسی

میشود. با توجه بچنین امری تمامی پیشنهادات و نقد و بررسیهای این نظام باید مورد توجه مسئولان قرار گیرد. بی تفاوتی نسبت به این امر شعور اجتماعی و رشد فرهنگی را پائین می آورد.

آموزش آزاد

نوآوریهای جدید در نظام آموزشی پیشرو

آموزش بعد از پذیرش

اکثر رهبران و مسئولان اجتماعی نسبت به رشد نظام فرهنگی بی تفاوتند و این امر بخودی خود عاملی جهت رکود فرهنگی شده است. رکود فرهنگی در جامعه موجب اطاعت بسته است و اطاعت بسته باعث استقرار و تداوم نظام های اجتماعی سیاسی ظالمانه است.

انسان معاصر در وضعیتی است که همواره باید بیاموزد، همین امر موجب بحث و بررسیهای مختلفی درباره نظام آموزشی شده است. به تعبیری هدف از آموزش خوب زیستی و بیشتر زیستی است این وضع هنگامی امکان پذیر میگردد که آموزش عمومیت پیدا کند و نظام آن در برنامه ریزیها، مناسب، آزاد و هماهنگ با زندگی باشد. اگر آموزش را بمعنای زندگی تصور کنیم در هر نقطه ای که آموزش نباشد زندگی بتدریج منوقف

هم‌از امکانات و وسائل آموزشی تدارک‌متراکمی ببینند .

تئوری آموزش طبقاتی و سیستم صدور فرهنگ مستعمراتی باناکامی روبرو شده‌است .

اکنون تجربه‌نایبید می‌کند که آموزش را باید از پایه استوار ساخت ، و تا پایه استوار نباشد نمی‌توان به آموزش متوسطه و عالی همچون هدفی اجتماعی پرداخت . رشد و گسترش آموزش عالی با قوام آموزش پایه پیوندی محکم دارد و نظامهای اجتماعی با هر سلیقه و امکان از تحکیم بنیاد آموزش و عام کردن آن ناگزیرند و هدف آموزشی برانگیختن آگاهیها ، استعدادها و خردآدمی برای بهتر زیستن و با جامعه است . آموزش مداوم ادغام آموختن در کار و فراغت ما است ، آموختن فرایند رشد کمال آدمی است ، هم بصورت فرد و هم بصورت عضو گروه‌های بسیاری در جوامع انسانی

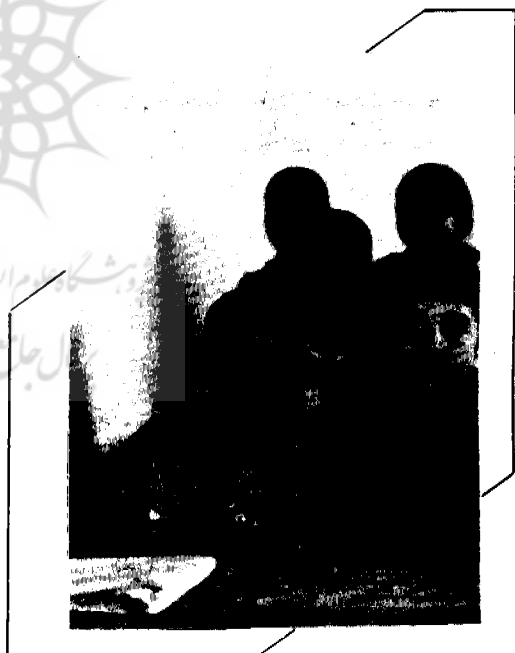
بنابر این با انسان کامل و نه با انسان بعوان امری تولیدی ، با زندگی خلاق و نه با حیاتی از نظر مادی مولد ، سروکار داریم . آموزش زندگی است و زندگی آموزش ، و جامعه لازم است چنانکه عقیده‌ای را بپذیرد ، عقیده‌ای که بنابر آن انسانها را در طول حیات خویش از دوره‌های مختلف آموزش بهره‌مند می‌شوند ، و به‌هنگام ضرورت می‌توانند آنرا رها سازند و در مواقع نیاز دوباره به آن روی بیاورند .

با چنین فرضی نخستین سالهای آموزشگاه باید به فرا دادن نحوه یادگیری اختصاص یابد و پیش از همه به شکفتگی اجتماعی ، عاطفی و فرهنگی کودک رهنمون شود . این بر تاه شامل یادگیری مستقل هم خواهد بود و چنین نظام آموزشی این

اعتراض ایوان ایللیچ و همفکران او از نظام آموزشی و ایدئولوژی مدرسه ، منظوری بر این مسئله است که سنت‌گرائی معلم و مدرسه باید مورد توجه مسئولان آموزشی باشد ، مسئولانی که متاسفانه کمتر بفکر تحول و دگرگونی چنین نظامی بوده‌اند .

یکی دیگر از کارشناسان با تجربه در بررسیهای خود اظهار داشته که اکنون آموزش از حرکت خطی عدول کرده و به حجمی متراکم از محتوا تبدیل شده‌است .

بعقیده این کارشناس نظام آموزشی در عصر ما بمدرسه محدود نمی‌شود و مدرسه یکی از وسائل قدیمی و رایج آموزشی است . آموزش باید پیشش از مدرسه آغاز گردد ، همراه مدرسه ، در خارج از

مدرسه دنبال شود و پس از مدرسه از طریق آموزش فردی و اجتماعی ادامه یابد و جامعه

امتیاز راهم دارد که موجب خواهد شد آموزشگاه های ابتدایی و متوسطه در قبال اشخاصی که در

آن در برنامه ریزی آموزش گروهی آزاد جانشین نقش معلم است و بنیاد این نوع آموزش بر کاربرد

هرچه دقیق تر و متنوع تر شیوه های نو به نو روانشناسی است .

بیشتر مواد آموزشی رانمی توان شفاهی آموخت و پاره ایی از ارزشهای کنونی آموزش هیچ ارزش برای نامین این نیازمندی ها ندارد و نیز آموزش بزرگسالان کاری بس دشوار است .

آموزش گروهی آزاد ، مناسبترین شیوه برای بزرگسالان است زیرا برنامه به آنها تحمیل نمی شود ، آزادی مطلق در آموزش دارند ، و معلمین روی سرآنان نیستند با موضوع درس رابطه مستقیم و دائم دارند و قبل از آنکه مطلبی را فراگیرند نمی توانند مطلب بعد را بیاموزند .

مسئولیت آنچه دانشجو می آموزد به عهده دسته بیی است که برنامه را تنظیم می کند .

بزرگسالان عقب مانده کند ذهن نیز که برای کارهای صنعتی پرورش می یابند میتوانند از برنامه های آموزش گروهی آزاد استفاده نمایند . برنامه آموزش گروهی آزاد پیشنهادی در سراسر

سنین مختلف هستند و می خواهند معلومات مربوط به این دو دوره را فراگیرند ، گسترده تر و پذیرا تر باشند .

در توضیح نوآوریهای آموزشی بیش از هر چیز به آموزش گروهی آزاد اشاره رفته است . آموزش گروهی آزاد مشکل زمان و مکان را برای آموزش از میان برمی دارد در این نوآوری که یکسر با نظام و سیستم آموزش ریشه دار و رسمی متفاوت است تاکید روی شیوه های متنوع و فراوان برنامه های آموزش گروهی است .

در برنامه ریزی " آموزش گروهی آزاد " به ارزشهای اقتصادی فراگیری توجه بسیار می شود و تعداد ساعتهای لازم برای آموختن یک برنامه با ارزش معلومات گنجانده شده برنامه ، مقایسه میگردد ، آزمایش نیز در آموزش گروهی آزاد ساده تر و دقیق تر انجام می گیرد ، زیرا شرط برداشتن هر قدم تازه اثبات درست بودن قدم قبلی است . نقش روانشناسی آموزشی و کاربرد

کوتاه یا ضبط نوار، گردآوری جنگ شعر، ترسیم تابلو، ساختن مجسمه و بالاخره تهیه طرح شهرسازی را بعنوان امتحان برگزینند. در یوگوسلاوی، دانشگاه‌های کارگران به آموزش بزرگسالان اختصاص دارد. و در این دانشگاهها میکوشند برای بسیاری از مسائلی که امروزه در زمینه تعلیم و تربیت مطرح میشود پاسخ‌بیایند

این دانشگاهها جنبه‌های تعلیم آموزشگاهی و غیر آموزشگاهی را با هم آمیخته است و بی‌توجه به مدرک تحصیلی درب آنها به روی همه بزرگسالان باز است و تنها ضابطه پذیرش افراد استعداد آنهاست. برنامه تحصیلی دانشجویان از انعطاف پذیری فراوان برخوردار است و آنان میتوانند درسهای مختلف را با هم تلفیق کنند و یا به کاربرد موازی شیوه‌های کار دسته جمعی در گروههای کار علمی، یا روشهای فردی مانند خودآموزی و مطالعه موضوعی بپردازند. این برنامه‌ها ضمن انطباق با محیط، بر حسب جوامع محلی و افراد تنوع یافته، بر پایه شناخت نیازمندیهای اقتصادی، اجتماعی و آموزشی دانشجویان تدوین میشود. سواد آموزی برای زندگی، و تعلیمات عمومی و فرهنگی کارگران نیز بدین اندازه مهم است که از بهترین و پیشرفته ترین امکانات و وسائل آموزش در این زمینه بهره‌برداری شود.

گرچه هنوز عده‌ای بعلت عدم آگاهیهای لازم و تشخیص ضرورت توسعه پرورش و آموزش با چنین امری در نظام جدید آموزش موافق نیستند ولی اگر توجهی عمیق مبذول گردد روشن خواهد شد که سودگیری از آرادای در نظام آموزش فرهنگی پیشرو نوعی خودآموزی آزاد و بهره‌وری از استعداد است.

جهان خاصه اروپا با ستاب متداول میشود و در کشورهای توسعه نیافته این برنامه ممکن است اثر اعجاز انگیز داشته باشد از رسوخ این نوآوری در جهان آموزش و پرورش نباید هراس داشت هر چند در برخی موارد باروشهای کلاسیک و متداول از در رقابت در آید زیرا برای توسعه روشهای کلاسیک نیز کمک گرانبهائی خواهد بود.

نیاز جهان به دانش، امروز چنان جنبه حیاتی دارد که برای نأءمین آن باید از هر وسیله آموزش هر چه بیشتر سود برداشت و تکنولوژی در آموزش، امری جهانی شده است و یک‌نوآوری در حال آزمایش نیست . . .

زمینه نوآوری این تحول، مراکزی از کشورهای جهانرا درگذر از مرحله سنتی به مرحله پیشرفته تکنولوژی به تغییر واداشته است. بر اساس گزارشی که در این زمینه نقل شده است، شبکه گسترده آموزش مکاتبه‌ای که به تقریب تمام رشته‌های تخصصی را دربر میگیرد راه اصلی گشایش آموزش عالی را تشکیل میدهد، دانشجویانی که در این قسمت ثبت نام میکنند از تمام تسهیلات، از جمله مرخصی با حقوق ویژه بهره‌مند میشوند و امکان می‌یابند که ضمن اشتغال در تولید، تحصیلات خود را ادامه دهند. مؤسسات آموزش عالی مکاتبه‌ای یا شبانه به کارخانه‌های بزرگ وابسته‌اند تا کارگران بتوانند ضمن اشتغال به تولید، یا به تناوب تحصیل را ادامه دهند. در سوئد، امتحانات نهائی دوره دوم دبیرستان حذف شده است و ورود به آموزش عالی به امتحان کتبی و شفاهی نیاز ندارد. وسائل گوناگون تعیین استعداد و مهارت، قدرت فهم و داوری انتقادی، به‌طور عام جانشین امتحانات سنتی میشود، داوطلبان میتوانند تهیه یک فیلم